

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	
Égész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára	7 kr.

Megjelenik a „Kelet” minnenap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az ÉRTÉKESEB CÍKKEK DÍJÁZTATNAK.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak.

Hatszor használt gármond sor vagy annál tere 6 kr.

Bővebb minden harminc után 30 kr. Nagyból és gyakoribb hirdetések külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Orpeli Alajos Stadt Stabenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.)

Hassanstein et Volger (Vallfischgasse 10.)

Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest

Hassanstein és Vogler hirdetés köz. irodája. Goldberger

A. V. hirdetések felvételi irod. Budapest Szervitator 5. sz.

Nyitási cikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kolozsvár, október 31.

Rég ideje nem szenvedett olyan vereséget a mi szeretetreméltó ellenzékünk, mint akkor, midőn a pénzügyminiszter a jövő évi költségvetést előterjeszté. A tényeknek és számoknak roppant erejük van; azokkal nem lehet sem paczkázni, sem disputálni. A számok előtt le kell tenni a fegyvert; más alternatíva nincs.

Ugy látszik, meg is rémült a habarók és szélbalok lármás tábora, annyira, hogy mintha elvesztették volna máskor annyira fardhatatlan beszéletekességüket, jóformán nem is szólnak. Az ellenzék pártközönlényei más-kor alig várták a pénzügyminiszter expose-ját és költségvetési javaslatát, azonnal neki estek, izról-izre szeszédtek, bonczolták s vége-hossza nem volt a jajveszékésnek, hogy így meg úgy tönkre jutottunk, a magyar állam a bukás örvénye szélén áll, stb. stb.

És most? Jó formán még hozzá sem szólottak. Ex offo egyik-másik általános phrasisokkal neki rontott ugyan a gr. Szapáry expose-jának és budgetjének, de anélkül, hogy egy kis kárt tudott volna benne tenni.

Természetes, mert azok a számok, melyekből a Tisza-kabinet 1880-i budgetje áll, meggyőzőleg, ellenállhatatlanul beszélnek. Egyszersmind szigorú ítéletet tartanak az öt éves ellenzéki rajongás, szájhösködés, fillentési tactica és félrevezetési stratégia fölött.

Mert nem porrá zúzza-e az ellenzék humbugjait az a tény, hogy daczára minden oppositionális Cassandra-jóslatának, a magyar állam háztartása a helyett, hogy a bukás örvényébe zuhant volna, az istentelen Tisza-kormány vezetésére alatt évről-évre javult, a deficit, mely ezelőtt 5 évvel, a fusiot megelőzőleg, megközelítette a félszáz milliót, évről-évre apadt. Akkoriban, Tisza Kálmán kormányra léptekor, már rövid lejáratu váltókra is alig tudott kölcsönt kapni Magyarország kormánya, az állam pénztára üres volt, a parlament minden pártja hiában kereste a mentő eszközöket. S ilyen helyzet után, s azok után, hogy Magyarországgal együtt az egész világ egy irozatos gazdasági válságot szenvedt át, közvetlen közelünkben pedig egy oly világ-tragedia folyt le, mely összefoglalóan fenyegette egész Kelet-Európát: — im mindezek után az a hazaáruló, istentől elragaszkodott Tisza-kormány oda vitte a dolgokat, hogy míg csak tavaly is 30—40 millió forintnyi deficitet kellett az időre pra-

liminálni, 1880-ra már felére tudja azt reducirálni. S azon felül nem is kér se hitelt, se adó fölemelést — mert a petroleumra tervezett adó alig jöhet tekintetbe, — sőt még készlettel áll elő, melyet a járadék-kölcsönből takarított meg. Végül pedig, hogy az ellenzék hazafias elkeseredése teljes legyen: még adó-eltörleszt is hoz javaslatba.

Bizony, mindezek olyan eredmények, melyek miatt méltán el lehetnek keseredve a vesszőparipákon lovagló zajongó táborában!

Mert 15—16 milliónyi deficit minden más körülmények között a legnagyobb aggodalommal kellene hogy eltöltsön; a gr. Szapáry által ajánlott pár új adónem behozatala, bármily jelentéktelen új teherrel is fenyegessenek azok máskülönb, de normalis körülmények között kétségtelenül általános és méltányos resensust keltene.

Ámde, a ki tudja, hogy mily, csaknem kétségbeesztő helyzetben voltak financiaiánk csak pár évvel ezelőtt; a ki meggondolja, hogy milyen erőfeszítés kellett csak annyira is rendezni azokat, hogy legalább ne legyen kénytelen a magyar pénzügyminiszter a bankárkór uszoris kölcsönpénzeire szorulni; és a ki meggondolja, hogy nemcsak szomszédunk: Ausztria, de a legtöbb és leggazdagabb nyugat-európai államok a legutóbbi időkből folytonos deficitekkel küzködnek: annak lehetetlen megtagadnia legteljesb elismerését Tisza és kormánya pénzügyi gazdálkodásának helyes, a zavarokból való kibontakozást s a teljes financialis egyensúly helyreállítását biztosító sikeres voltától.

Bizony-bizony, a keleti orkán dühöngése, bosnyák expedíció, a terméketlen évek, az ezer meg ezer féle köz-és magángazdasági miseriák, a mult elkövetetthibái és mulasztásai következtében teljes sulylyal csak most érezhető calamitás után és közepett halált adhatunk az égne-nek, hogy csak annyira is amennyire javult állami háztartásunk. S ha bármiert is valaki feljogosítva érezheti magát követ dobni a Tisza-acérára: ezt legkevésbé teheti épen annak pénzügyi politikájáért. Hogy terhekkel, sok erőfeszítéssel és még több önmegtagadás-sal jár a zavarokból való kibontakozás: az nagyon természetes. Hiszen még a magánember is csak megcsokszorozott munkával, takarékoskodással és áldozatokkal hozhatja rend-be ismét saját vagy mások hibájából megrongált vagyoni helyzetét.

A Mezőség befásításáról.

Küküllőmente, 1879. oct. 26.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Egy főúri család erdőbirtokainak rendezésével megbizva, először léptem át a Királybágot, s így teljesebbé ment régi óhajom: a kies Erdélyt láthatni és gazdasági viszonyait tanulmányozni.

Ha tárczaíró volnék, megírnám, hogy úri házaknál is találtam szőlőszéket, láttam igen czélszerű és szebbnél-szebb vásznak, asztalterítéket stb. Feltaláltam a régi mesterkéletlen egyenes magyar jellemet és némely helyen a, majd-nem patriarchalis életet, takarékoságot, megelégedést stb. De miután nem vagyok tárczaíró — tehát hazasírkéze, mind ezt, mind az itteni gazdálkodási rendszert, miről oda kűnn szűk keveset tudunk, csak szóval fogom elmondani, mert megvallom csodálkozva győződtem meg, hogy oly téreken, hol a mi népünk éhen halna, mily tisztességesen fenntartja magát az itteni hangyaszigalmai nép.

A véletlen úgy intézte, hogy itam éppen Erdély szívében vezessen keresztül, melynek tere ezen szép ország állótárául szolgál.

Mi erdészek, mint az orvosok, mindjárt kéznél vagyunk a rendelőnyünkkel; én korántsem akarok ily recipét írni, vannak erre hivatottabb szak-társaink; de Kolozsvártól a Mezőség szélén, az Aranyos, Maros és két Küküllő vidékét látva, azon meggyőződésre jutottam, hogy itt, még pedig sürögősen tenni kell.

Régibb időkben kell, hogy ezen, oly sok sanyaruságot szenvedett vidékek sürűbben voltak népesítve, különben nem volna értelme, azon vég-nélküli erdőpusztításoknak és a meredek lejtők és absolut erdőtalaj megbecsületlan kiirtásának, mely a vízmosások és földcsuszások által a termő-földeket egyre szűkebb tőrre szorítja.

Előre bocsájtom: az alábbijegyzetek, irányt nem adó egyéni nézeteim, de egyáltalán meggyőző-désem is. Feltűnt, hogy a nálunk oly jó sikerrel használt ákác, Erdélyben kevés méltánylásban részesül, pedig egyedül ezen fanem van hivatva az itteni bajok, ha nem gyökeres árvosolása, de a további rombolások meggátolására.

Ha a népet szorítanók a kezdeményezésére, ez nem vezetne célhoz, hanem járulunk mi példádával. Alakítsunk ákác-szafa-iskolát, hisz ez oly csekély költségbe kerül, a vetény-ágyakat pedig, minden gazda el tudja készíteni, két éves korban kezdjük meg az ültetvényezést és pedig a hegy-hátakon egy, a lejtőkön pedig négy méter négyszögben. Ezen ültetvényezési módot a Szabolcs-megyei közlöny multévi egyik számában tüzetesen

leírtam, mely igen egyszerű, legfeljebb arra kell ügyelnünk, hogy a gyökön fölül három szemre vágjuk. Az első évben kétszer kell megkapálni, aztán nő bármily talajon, kivéve a sziklás, vagy felső palaretegeket, mint a kender. Husz év mulva vágható, kitűnő szerszámfát ad, a vidék fa-szükségletét fedezi, négy év mulva apró marhá-val legeltethető, gátul szolgál a havasokról oly gyakori szélrohamsoknak, enyhíti az éghajlati viszonyokat, elősegíti a lecsapódásokat s így mező-gazdaságunkra is hasznos befolyást gyakorol, de mi a legfőbb, megmentjük a még menthető rop-pant területeket és rövid idő mulva, ezen négy megye közönségének nagy része nem lesz kény-telen trágyáját tűzanyagul használni, melyet hogy jelenleg sok helyütt arra használ, és pedig Erdély közepén, mi nem is álmodtuk.

Meg vagyok győződve, hogy a magas kor-mány hajlandó volna egyes vidékeken kisebb, haszonvehetlen 8—10 holdas tételek kisajátítani, és így az eredménnyel a népet fenti erdőítési módra serkenteni.

A vízmosások gátlása már több bajjal jár, hiányzik az anyag, mert vannak ugyan egyes vi-dékeken, ugynevezett vesszővágás tételek, de ez oly becses, hogy drágábban fizetik, mint a budapesti piacon a szinifát.

De ezen is segíthetni, csináljunk élő-gáta-kat. Van a folyók mentén elég fűzfa, vágjunk a galyaiból dugványokat és kezdjük meg a vízmo-sás legfelsőbb szakadékait, és pedig oly formán keresztül dugványozni, hogy az első sor a másiktól egy méterre legyen, ezen közt töltsük meg földdel, akár apró kavicsos is. A dugványozást eszközöljük szőlő furókával, hogy az egy méter hosszú fáz dugványok, melyek két centiméternél vastagabbak is lehetnek, a bedugás által a rost-hártyákból sérülést ne szenvedjenek. Ily gátakat aztán állítsunk két-három fűz távolságban, de kö-zeit mindig töltsük meg földdel. A második év-ben fonjuk be a gátakat az oldalhajításokkal, s így 3—4 év mulva ezen íjesztő szakadékokban kis sárok keletkeznek, megakadályozzák a föld-omlást és szakadékok terjedését, nyerünk rálok elegendő dugványt, s így folytathatja a munkátot iassankint elévült vesszők földéink és rétejeink el-izsapodásának, a szakadékok közt lévő omlások tételek pedig egész rendszerrel és zsinormentén négyszögben folytassuk az ákác-ültetvényezést.

Ha talán valaki ezen, nem mondom tanács — de hogy úgy fejezzem ki magam — jó szá-nadékoknak fitogtatási czimet adna, mert hisz ná-lamnál sokkal okosabb emberek is megtámad-tak, — az illetőnek annyit mondhatott — hogy ez nem áll érdekében, és szolgálak neki élő pél-dával. Ezelőtt Nográd — mint szülő megyém

egyik délnyugati részén fekvő közönségének határa-ban mintegy 25 évvel szinte ily szomorú viszo-nyokkal találkoztam, a közsög követte tanácsot és utmutatásaimat, most már nem csak be-tivásáronként szállítanak Vácra jeles bognárfát: mint külloket, kerék talpakat, oldalokat és ruda-kat, — és azon, eddig talán tökéletesen haszon-talanán válandott területeiről szép jövedelmet huznak.

Addig is: mint reményleni merem, Erdély veszélyeztetett területén megkezdhetnek a men-tési munkálatok, legyen szabad egy övintézkedést kérnem.

Néhány nap óta itt vagyok a jó székelyek közt, földjük kevés, trágyájuk nincsen, e földet kénytelenek évről-évre nyúzni, egy évben tengeri, másik évben szemes gabonával, oly tételek szán-tanak; hogy a mi marháink járom nélkül sem járná meg, ezen földek fölött vannak meredek oldalakon kis szalag alaku erdő nyilásaik, min-den 4—5 évben letarolják, és még azon évben kecskékkal és birkákkal legeltetik, nem okul-ván a szomszédos haszonvehetetlen vízmosások, és többé helyre nem hozható területeken. Itt — ad-dig is: míg a magas kormány által czélba vett övintézkedések életbe léptetnének — szerény vé-lémemem szerint a közigazgatóság volna hivatala, ezen, a nép által meg nem értett rombolásnak elejét venni.

Hubert Béla,
kir. főerdész.

A KOLOZSVÁRI IPARKAMARA jelentéséből.

(Folytatás.)

A szarvasmarha kereskedés a mult évben különösen élénk volt; a kivitel s az árak legalább 30%-kal növekedtek.

Sajnos, hogy a virágzó kereskedést két ol-dalról fenyegeti veszedelem. Egyik az, hogy a marhaállomány az erdélyi részekben az utóbbi 5 —6 év alatt közel felére szállt; a másik, hogy Né-metország prohibítiv rendszabályai a marha, vala-mint a hús-kivittel lehetlenül tévén, a bizott marhák árát Bécs városa monopoliusszerűleg szabályozza, s a felhajítás oda nagy koezkázatal jár.

A marhalétszám apadásának sok oka van. Legelső mindensetre a nép vagyoni állapotának fokozatos hanyatlása rossz termések smás okok kö-vetkeztében; miután egyéb eladni valója nem volt igas marháti is piacra vitte, hogy adját fizet-hessz s mellőzhetlen kiadásait fedezhesse. Munka-erejének megfosztása annyira ment, hogy például

bemenni hozzá, hogy némi apró szolgáltatokat te-gyen meg körülé, melyeket a szép asszony, leg-szívesebben fogadott el, belépett szobájába, lábuji-hegyen közeledett ágyához, s jó reggelt kívánt neki: Corneuil asszony roskedvűen, igen hide-gen fogadta őt, ki észrevehette, hogy imádott an-gyala meglehetősen rossz kedély hangulatban éb-redt föl ma. Az igazat megvallva, e gyöngéden szerető anya hozzá volt szoktatva a sértésekhez, mindig magas hangból beszéltek vele, mint a csá-szárnók palota hölgyeikkel szemben.

Ő ehez hozzá volt már szokva, s sohasem haragudott érette.

Leánya királynője, istensége, mindene volt; egész életét leánya boldogságának, dicsőségének szentelte, valóságos imádatlalt bálványozta őt. A mindig alázatosan szolgáló s marttyanyák fajához tartozott, de szolgálata tetszett neki s martirom-ságát élvezetesnek találta, s a kis sovány nő, ele-ven tekintéssel, kigyózó modorlataival, s kinek mint a bíróló Cató-nak — ki egyébként leg-kevésbé sem hasonlított, — zold szeméi s vörös haja volt mindig jó képet vágott, a durva bánás-módhoz, melylyel őt illeték. Mindig volt mi meg-vigasztalja, hasztalan durváskodtak vele, szidták, piszkolták, átküldték a világ végére, a vége min-dég csak az volt, hogy hallgattak szavaira, követ-tek tanácsait, mivel azok mindig ügyesek, s esze-sen kigondoltak voltak.

Az ő tanácsára történt, hogy épen kellő időben történt az összejördülés Corneuil urral; az ő rendkívüli ügyes vezetésének lehetett kö-szönni, hogy Párisban szalont lehetett tartani s ott lenni is valamivé. Corneuil asszony uralko-dott ott, de valóságban Verez asszony volt az, ki kormányozott, és azt meg kell adni, hogy más czél soha nem lebegett szeme előtt, mint kedves bálványának java és boldogítása. Vannak olykor mindnyájunknak zavart gondolatai, melyeket ma-gunknak sem merünk bevallani. Verez asszony

A „KELET” TÁRCZÁJA.

APEPI KIRÁLY.

REGÉNY.

IRTA:

Cherbuliez Viktor.

Első rész.

II.

(Folytatás.)

Nem kell ezért haragudni reájok, e szegény anyákra; aggodalmaik mindig tisztelgetet érdemel-nek, hidd el, a tied . . .

— Oh! itt ön érzékeny és fájdalmas pon-tot érint, édes bácsi, vágott a marquis szavába a fiatal ember. De majd más véleményre térítem anyámat, még holnap írni fogok neki.

— Még egyszer mondom ne írj neki; pro-zád, hidd el, nem nyeri meg tetszését. De ő na-gyon bizik bennem, szavam sokat fog nála nyom-ni a latban. Kedves fiam, teljesen kész vagyok átmenni az ellenséghez; ha azon szeretetreméltó nő, valóban olyan, minőnek te nekem leírtad őt, ígérem, hogy ügyvéded leszek anyáddal szemben és együtt megértetjük vele a dolgot. Leszel oly jó, hogy bemutass Corneuil asszonynak? Kipu-hatolom érzéseit, s megígérem neked . . .

— Valóban őszintén beszél ön édes nagy-bátyám? kérdezte Horace, merőn szemeköző né-ne s kétség és kőkédés kifejezésével szemlélve

ő. Bizhatom-e szavai teljes őszinteségében? . . . Nem igeyszik-e . . . ?

— Nagybátyai s nemesi becsületemre mon-dom! szakított a félbe most a nagybátya unoka-öccse szavait.

— Ez esetben öleljük meg egymást és ez-uttal már igazi ölelés lesz, felelt Horace, megfog-va a feléje nyújtott kezét.

A nagybátya és őcs, még darab ideig együtt maradtak, jó barátokként társalogva. Éjfél felé járt az idő, midőn Miraval úrnak eszébe jutott, hogy kocsija kűn az úton vár reá, hogy vissza-vigye őt szállójába. Fölállt s így szóló Ho-racehoz:

— Tehát áll az alku, hogy holnap bemu-tass Corneuil asszonynak?

— Igen, nagybácsi, holnap pontban két órakor.

— Ez a te órád, azon óra, mikor megszok-tad őt látogatni?

— Egyik szokott óráim közül, felelt Ho-race. Soha sem dolgozom a reggeli és ebéd kö-zötti órákban.

— És mindez oly szép sorban megy, mint-ha hangjeggy-lap volna. Jól teszed fiam, jó az em-bernek mindenben rendszert tartani, még a sze-relemben is, és mindent megfontolva, jól kiszá-mítva s mértékkel kell tenni. Ismertem egy böl-csézt, ki azt mondta, hogy az illő mérték a leg-szebb magyarázata isten hatalmának. . . De igaz! szinte feledém; ma ebéd után egy jót aludtam s most legkevésbé sem vagyok álmos.

Adj valamit könyvet, melylyel az ágyban el-űzhessem unalmamat.

Neked alkalmasint megvannak Corneuil asz-szony művei?

— Még kérdeheti?

— Ne add ide regényét, mert ezt már ol-vastam.

— Valódi mestermű.

— Izlésem szerint igen sok benne a kód.

De az a híre, hogy egy dálfűzert is írt.

Valódi gyöngyöket, mondhatom.

— És egy értekezést „A nő vallásos kül-detéséről”.

— Oh! ez bámulatos egy könyv!

— Add ide az értekezést, s a dalokat. El-olvasom az éjjel, hogy előkészítsen a holnap-i találkozásra.

Horace azonnal, a két füzet fölkeresésére indult, melyeket sok bajba került megtalálta.

Sok keresgélés után végre föllelte egy nagy negyedréti irat-csomag alatt, mely sulyával csak-nem szétnyomta a szegény kis füzeteket, nagy-bátyjának odanyújtva azokat, így szolt:

Vigyázzon reá, mint a szeme fényére, tőle kaptam.

— Semmitől se tart, érzem e kicsi bocsót felelé a marquis.

Es a könyvecskékre pillantva, azonnal ész-revette, hogy az értekezés csak félig volt felmet-sze, s a versfüzérből egyetlen lap sem; mely meg-jegyzése többféle gondolatot keltett föl elméjé-ben, de melyeket jónak látott gondosan magába fojtani.

III.

Az élet telve van rejtélyes esetekkel, és Hamletnek valóban igaza volt, midőn azt mon-dta, hogy égen és földön sok oly dolog történik melyeket nem bir megmagyarázni a Horatio böl-celetek.

Az meg van jegyezve, hogy nagy háboruk idején, midőn a népek egy nagy birodalom min-den szegletéből elősereglenek, hogy hadtestét ala-kulva, együtt szálljanak táborba, egészen idegen-szerű ragályos betegségek fejlődnek ki az össze-gyűlt embertömeg között, halált hozó dögvész s más pusztító betegségek, és egy nagy gondolko-

Lapunk jövő száma az ünnep miatt készen jelenik meg.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

mostanság mind nehezebbé válik az országos vásárokon a házias vagy igába alkalmas ökröket kapni: sőt két év óta a végső tartalékra került a sor, s a nép tömörked borjut visz 1/2 évetől 2 évesig a piacra úgy, hogy az utóbbi években megbízható adatok szerint ilyen borjut leváltak Kolozsvárt évenként 7000, Tordán 1500, Gy.-Fehérvárt 1500, M.-Vásárhelyt 2000, Besztercén 600, Sz.-Régenben 500, N.-Egyeden 300, Dézsen 500 s így összesen körülbelül 13—14,000 darabot. E körülmény nem csak a kereskedés, de a mezőgazdaság érdekében is nagy horderővel bír, s komoly megfontolást igényel, ha nem volna-e lehetősége az ily koru marhák levágásának megtiltása vagy más adminisztratív rendszabály útján a bajnak elejét venni?

A marhalétszám hanyatlásának másik lényeges oka a marhavész, a mely bár az erdélyi részeket nem sújtotta közvetlenül oly nagy mérvben, de szükségessé tette a behozatal előtt a Dunaféjedelemségek határát elzárni, s így míg a Királyhágón túli részekre a Bécsbe a kivitel egyre fokozódott, az ebből eredő apadási, különösen a múlt évben, nem volt a mi kipótólja.

Németország tendenciusa vámpolitikája ellen, a melylyel nyersterményeink kivitelét megnehezítui, s a marhára nézve, a marhavész ürügye alatt, épen úgy lehetne tenni igyekszik, aligha marad fenn más védelem, mint a voralbergi vasúti összeköttetés létesítése, a mely a Svájc, Franciaország és Anglia piacait Németország közvetítése nélkül fogja számunkra megnyitni.

Kerületünk egyik különlegessége a bivalteny és zstés. Ennek egyik főszéke B.-Hunyad és környéke, az úgynevezett Kalotaszeg vidéke, a hol azonban a létszám egyre fogy s a hiányt a Szászföldről szokták pótolni. Jelentősége annyiban van, hogy a városban előszeretettel tartják, miután tejét jóval feljebb fizetik, mint a tehénét.

A juhak létszámát a múlt évben a métegy megzúdította. A mezőszegénység falvak juhnyája kiveszett. Különben is apadóban van a régi létszám, mert a legelő-elkülönítés és tagosítás sok helyt pénzes legelőre szorítván a falusi népet, kevesebb juhot tart; ezen kívül az általános elszegényedés is akadályozza abban, hogy ily hasznos beruházást tegyen. A múlt évben egyébiránt sokat vittek Bécsbe. Párját 9—14 frton fizették.

Sertésstenyésztés a Királyhágón inneni részekben a legközelebbi években hanyatlásnak indult. A sertés ára nagyon mecsökkent. A hanyatlás oka legfőképp a törökbuza rossz terméséből s ennek folytán a tengeri árának magasságában keresendő. Sok tenyésztő részint egészen felhagyott a tenyésztéssel, részint nagyon apaszott a létszámot, a megmaradt sertéseknek is kevés eledelt adott, minek következtében gyengém fejlődtek s mint egyévesek 1878-ban alig voltak eladhatók, miután a sertésbús árának leszállása miatt a kőbányai hízaló kereskedők nagyon tartozkodva vásároltak s inkább a fejlettebbeket vették, a melyből elég s olcsó árban volt található. Sőt az év végén is, dacára hogy a sikerült termés folytán a gabonának rendkívül olcsó voltak s ilyenkor eddig a sertés ára emelkedni szokott, a két-éves sertésekért is csak annyit adtak mint az évesekért. Ennek oka viszont részint a tavalyról maradt nagy készlet, részint az, hogy a sertésstenyésztés a Királyhágón túl is nagy mérvet öltött, úgy hogy jelenleg Kőbányán mindig 80 ezer körül áll a létszám, a mi régebben soha

birt avval az adományával, hogy ki tudja találni leány gondolatát szive minden rejtékében, mint nyitott könyvben olvasva; magára vállalta, zavaros gondolatai tisztázását s egyenként felfedni előtte titkos, be nem vallott vágyait. — Ez volt titka befolyásának, mi igen nagyknak volt mondható.

(Folyt. köv.)

HALOTTAK NAPJÁN.

Derültebbé kezd válni a borongós őszidő s mintegy nem mindennapi ruhába öltözködve készült megünnepelni a halottak emlékét. Lám a természet még sem oly rideg, hogy a kedély-világ kincséből is ne bírna valamit.

Ha sárguló leveleivel a temetőre mutat, a kora tavasz hírnökeivel elküldi egy új élet reményét. Ne átkozzátok hát ti, bizalmaitokban megcsalottak, ne átkozzátok a természetet vaskezétt, mely úgy is hajlíthatatlan, a sirhalom fejéjére hullatott könyekből új reményteljes sarjadékok hajtának ég felé, ott . . . tul. . . Sziveitekben érzitek lenni a hit vigasztaló angyalát, mely halál-kán susogva mondja nektek: „ne itt, . . . ott remélnétek!” . . .

Gyöngye, erőfőn művek vagyunk. Bizalmunk olykor-olykor csüggedez. Legszívesb reményünkben megcsalódunk. Számításainkban eltévedünk . . . Emberi természetünk hű kinyomatai ezek! Ki az, kit reménye meg ne csalt volna? Ki az, kit számítás tévtráta soha nem vezetett? . . . Ki az, ki hitét, emberekben való bizalmát lankadni ne érezte volna? . . . Ki az, ki e földön több lenne, mint egy gyarló halandó? . . . Avagy, hány-szor meg nem átkozzuk a csillagzatot, mely alatt születünk! P a mostoha sors vad csapásai ellen hangos panasza fakadunk. Meggyűlöljük mind azt, mi körülöttünk van, él és mozog. Igazyljuk

sem fordult elő. E megtorlodást a kivitel csökkenése okozta, a melyre különösen Németország tilalma volt befolyással, a marhavész ürügye alatt a sertésbevitelt is eltiltván. A gyenge árakat is csak a bécsi nagyobb mérvű sertésbús fogyasztás tartja fenn, miután kilója 30—40 kr s így csaknem 1/3-dal olcsóbb a marhabusnál. Bann a lepadt sertéslétszám az ország szükségletén még mindig feljűll áll, mert az alsóbb néposztály legnagyobb része szokásainál fogva általában kevés húst fogyaszt.

A kamara kerületben számosan foglalkoznak sertésstenyésztéssel, ezek közt főleglünk néhány nagyobb földbirtokost, a kik 60—100-ra menő tenyészkocskát tartanak; ilyenek: Szabó József Sz.-Fenesen, B. Jósika Kajos Szamosfalván, B. Bánffy Albert Választon és Bonczhidán, B. Bánffy György Bonczhidán, Papp testvérek Gyékében gr. Teleky Miksán K.-Lónán, br. Kemény Miklós Baczán, Zeyk József Gombáson, gr. Bethlen Camilló Terebimben. Ekeles György Szoporon, gr. Teleki Károly Dobokán, Vojt József Dezméren, Vojt János Kapjonban, gr. Vass Béla Sz.-Gottbárdon, Barcsai Domokos B.-Hunyadon, Korbuly Bogdán M.-Lompéden stb.

Árakra nézve a múlt évben az esztendősi ridég sertés párja 20—30 frtig, a két évesek, 35—45 frtig állt.

A baromfi-tenyésztés eléggé el van terjedve a kamarakerületben, s a falusi nép élénk kereskedést űz e czikkal a nagyobb városokon; azonban a kereskedés a lokális körből a vasut mellett sem emelkedett még ki.

Jelentést tehetünk, sőt kell tennünk még egy kereskedésről, a melynek megszűntetését kérjük. Nehány év óta ugyanis bécsi madárkereskedők megbízása következtében minden tavaszon megindul a fülemlile-fogdosás. A mezőszeg völgyeit professzionatus madár-fogók lepik el s gyűjtik a szegény csalágyonokat a megrendelő számára, a ki azt darabonként 2—3 frtial fizeti. Egyetlen madarász 2—300 frtot keres. Az idén csak a kolozsvári állomásról 300 drból többet vittek fel. A kis foglyokat megköttözött szárnyakkal kalicz-kában vagy zsitában szállítják. Az erdélyi csalágyonok keresettebbek a magyarországiaknál, mert, a mint állítják, ezekben énekelnek s tollazatuk is más. E madárkereskedést ajánljuk a hatóságok és a kormány figyelmébe.

Állati termények.

Marha- és borjuhbőr. Ha anyers bőr hazánkban általában csekély mértékben áll elő, miután a marhafogyasztás az ebbeli szükséglettel nem áll arányban, úgy kerületünkre nézve ez még nagyobb mérvben áll. Itt ugyanis közpérszámítással levágnak egy évben 12—15,000 drb. nagy marhát, 13—18,000 darab szópó s 1/2-től 2 évesig terjedő borjut. A borju-bőrnek alig 20%-át dolgozzák fel. Itt, tehát 10—15 ezer ilyen bőr kivitelre talál, de a 12—15,000 darab nagy bőr a helyi szükségletre sem elég, tehát be kell szállítani a hiányzó, nem csekély mennyiséget. A múlt évben az itteni felesleget egy brassói kereskedőhöz gyűjtötték össze s Brassóban értékesítették. Az üzletet jónak mondja. Az ökrös bőr párja 36—45 frt, a tehén bőr párja 22—28 frt, 1/2—2 éves borju bőr párja 9—12 frt, és a szópóborju 3—4 frton kelt.

a temető lakóinak sorsát, a csendes, zajtalan, édes nyugalmat . . . Aztán megdobban a szív hangosan. Egy édes-fájó érzés nyílik rajta át, midőn a sirhalomok csendje meghatja lelkünket. És vissza-vissza, epedve sóvárgunk mégis vissza, a zajos életbe . . .

„Az élet rövid béke, hosszú harc; a halál rövid harc és hosszú béke.” Mennyi igazság a költő s zavaiban! . . . Hányan vannak, kiket a balsors nemtő gyanánt kísér a bölcsőtől a koporsóig!

És te, hited szerint testvér-emberiség, kinovetéd, kigúnyolod őt.

Nincs balzsam szívednek számára. S ha küzdelmében elbukik, még emléked is sárral dobáld meg. Vajjon különb vagy-e te? . . .

Menj, látogasd meg a temetőt! Kérdezd meg a sir lakóit: Ki a király, ki a koldus? . . . Kérdésedre egy hangos kacaját küld fel feleletül a koporsó . . .

Az emberiség piros bársony trókat emel a kényelemnek s a koldust az utolsó rongyain megfagyni, éhen elveszni ott hagyja . . . A koldus-rongyt föld alá ássák s a piros bársonyt még mélyebben föld alá temetik. Melyiknek sorsa különb? . . . Egyik por, a más hamu . . .

Mily szánalommal tekint reátok, ti gőgös nagyralátók, a temető! Híusagotok: gyűrtödés, Fenhéjazástok: délibáb. Pompátok: látszat. Mind, a mivel grassáltak, birtok: egy üres fogalom és semmi. És ti, pompázni vágyó kezekkel, az élők világának e tévesztett jelvényét, a halál birodalmának mellé még erőszakkal ráaggatni akarjátok! Legyen folytatása a megkezdett pályának a sirban is! . . . Pedig, minő csalódás! . . .

A diszes sirbortok pazar fénye s az egyszerű, mohos sirhalom pislogó mécses kölesdösen világítják be a temetőt. Mindkettő egyaránt veszteli fényét az éjjeli sötétben. Mindkettő volt, volt és . . . volt . . . Mlért hát a sirhalomokra ráerő-

A bárány és juhbőrrel kerületünk jelentékeny kereskedést csinál. A termelés e czikkre nézve a múlt évben jóval nagyobb volt, mint 1877-ben, mert a juhok nem döglöttek annyira. A nyers bőrt több apró nevezetesen szamosújvári kereskedő szokta falukon s kisebb vásárokon összegyűjteni, s aztán a budapesti vagy bécsi nagykereskedők megbízottjainak eladni. Németország közgazdasági hanyatlása következtében ez áruk a közelebbi két évben nem találta oly kelendősegre, mint előbb, pedig a Dunaféjedelemségek a háború következtében nem voltak versenytársak. A múlt évben az erdélyi részekből kivittek báránybőrből körülbelül 300,000, juhbőrből 100,000, kecskebőrből 120—130,000, gidőbőrből 80,000 darabot, és pedig e mennyiségnek körülbelül egyharmadát a kolozsvári, kétharmadát a brassói iparkamara területéről.

Az árak ilyen formán álltak:

erdélyi fejőrbőr	70—80 frt.
nyers fekete	125—150 „
csávtált (partieban)	145—150 „
juhbőr	140—145 „
gidőrbőr (keztjűbőr)	85—90 „
papucsőr	110—125 „

Nyul és vadbőrökből a múlt évben kevés jött kereskedésbe. A szigorú tél s különösen a hideg nedves tavasz a nyul szaporodását nagyon gátolta. A vadászok legalább arról panaszkodtak, hogy soha oly kevés nyulat nem löttek, mint a tavaly.

(Folyt. köv.)

— Ö Felsége báró Philippovich József tábornagy és prágai vezénylő tábornokhoz, a következő legfelső kéziratot méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

Kedves báró Philippovich tábornagy! Pár nap, mulva ötvenedik szolgálat-évet fogja Ön betölteni!

Szívből öröndek és szerencsét kívánok Önnek, hogy a Mindenható ez ünnepet a legfontosabb állások egyikén, tetterejének teljében engedte megérnie; de szerencsét kívánok főleg ahhoz, hogy épen a közel multban, félszázados jubileumának mintegy előestéjén, alkalma nyílt odaadásának és akaraterejének legszob bizonyítékait szolgáltatnia és oly badi tényeket végeznie, melyekkel érdemeket szerzett Személyem és Birodalomam irányában, s maradandó elismerésemel biztosította magának.

Kelt Gödöllőn, 1879. évi október hó 26-án.

Ferencz József, s. k.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése. oct. 30.

Az ülést Slavy József elnök 10 órakor megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesített s néhány bejelentés után megkezdett a honosítási tvjavaslat részletes tárgyalása.

Mindjárt a czimnél („A magyar állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről”) Hoffmann Pál az „állampolgárság” szó helyett „honpolgár”-t kívánt tétetni, de indítványa Tiszta Kálmán felszólalására elvetették.

1. § hoz, mely azt mondja, hogy „a magyar korona országában az állampolgárság egy és

szakolni akarni az egyenlőtlenséget leplett, hogy a békés nyugalmat még ott is megzavarja a világi feszes rangkülönbség? . . . A temető lakóinak mesterkéltn fény hiába ragyog. A sir lakóinak éjellet az a tiszta nyugodt lelkiismeret világosítja meg, mely az örök hazába kíséri. Kharon révén minden földi kincs örvénybe vész.

Mily lesújtó ennek gondolata! Megrettent a törpe lelkeket. Megszíbbasztja a hű pompázót. Félelmet önt az életért esekülő szívébe. Így hát az élet, csak „vanitatum vanitas” — s óhajtat fel a tördőve-aggódo. — Ez-e jutalma a munkának, a szorgalomnak? . . .

Egy pillanatt, az élet tova tűn. Minden elmarad a sirnál! . . . Hát szerzett javunkat igazán nem birhatjuk örökölni, tul, időn, enyészeten? . . . Csak a szellem kincse örök. A földi javak időszerűek.

Az eszme maradandó s mit kéz halomra gyűjt, mint kártyavár alábukik, elenyészik. Ez a különbség munka és munka között s e különbség ad becset, értéket az életnek. Így lesz meg mentve a szerzett jó, egy dicső emlék képében, melyen sem időnek, sem enyészetnek nincs hatalma.

E gondolatok támadnak lelkünkben, midőn a kegyelet ünnepe töl. A temető nyilván bevalja, hogy sorsunk egy és ugyanaz. A sir békés lakói tanuskodnak, hogy édes testvérek vagyunk. A halál egész birodalma hirdeti, hogy elenségeskedés, rágalom, gőg és híuság mind-mind a földön, az élők közt marad. S a sirhalomok milliórdjait egy édes kötelék, a lángoló szeretet övedzi át, bitűnk fáklájja: a sirontuli jobb-lót, a feltámadás remény sugarával.

Mért hiányzik e drága kötelék az élők könyvéből? . . . Te szakítád ki e lapokat rideg emberiségt.

Nagy Miklós.

ugyanaz.” Vester Imre a következő tóldás ajánlja: „magyar állampolgár egyuttal más állam polgára nem lehet, kivéve az uralkodó-ház tagjait.” majd ezt visszavonja azon kijelentéssel, hogy a javaslat más részében fogja indítványozni ennek érvényesítését. Hoffmann Pál ugyanezt fenn tartandó, de a ház Tiszta Kálmán miniszterelnök és mások beszéde után elveti.

A 2-ik § változatlan megmarad.

A 3-ik §-nál Hoffmann négyes módosítást ajánl. Ő a 3. 4. 5. és 19. §-t, melyek az állampolgárságnak leszármazás, törvényesítés és házasság által való megszerzéséről és a bennszülöttek és lelen-czek állampolgárságának meddig-tartásáról szólnak, két §-ba foglalná.

E két §-e elsője így hangzanék: „Magyar honpolgárok: 1. a felségek uralkodóház tagjai, 2. törvényes magyar honpolgárok törvénytelen gyermekei akkor is, ha születéshelyük külföldön van, 3. azon törvénytelen születésűek, kik külföldi anyától származnak, ha magyar honpolgárok, mint atya által törvényesítettnek, 4. azok, a kik amiatt, hogy szülők nem tudatnak, Magyarországon születettek mutatkoznak, 5. oly idegen nők, akik magyar honpolgárral törvényesen egybekelnek.” Egy második §-ul pedig a következő ezeket ajánlja: „A magyar honpolgári minőség várományi jogon, de vissza nem hatólag és csak megtelepedés mellett igénybe vehetik: 1. Volt magyar honfiai születésre idegen, avagy idegenné vált törvényes gyermekei bármikor; 2. Magyarországon született, növekedeti idegenek 20. életévük betöltése után.”

Molnár Aladár kéri a házat, hogy utasítsa a Hoffmann indítványát vissza a honosítási bizottsághoz, mert sem ő, sem más nem lehet. abban a helyzetben, hogy egyszeri hallásra ily fontos dologban szavazhasson. Ugyanezt óhajította Simolyi Ernő is, de Tiszta Kálmán miniszterelnök ellenzte, mert — ugymond — ez néhány napra késleltetné a tárgyalást; később azonban beleegyezett, miután felvilágosították, hogy a többi szakaszokat zavartalanul lehet tovább tárgyalni.

Áttértek tehát a 6. §-ra, mely megszabja, hogy az állampolgárságot megszerzi azon külföldi, a ki a 17. § értelmében a királytól honosítási oklevelet nyer. Apponyi Albert gróf a 17. §-ban foglalt a honosításnak ezen nemét újnak tartja köajogunkban, a 6. § tárgyalását tehát fölfüggesztetni óhajja a 17. § tárgyalásáig. Tiszta Kálmán miniszterelnök indítványa azonban a dolgot megfordítja s már most tárgyalják a 17-iket is. Apponyi Albert gróf a 6. §-t eképp kívánja módosítani: „Honosítás által megszerzi a magyar állampolgárságot azon külföldi, a ki a 11. §-ban megnevezett hatóságok egyikétől honosítási okiratot nyer, vagy a 17. § értelmében beczikkelyez és által honosítatik s a magyar állampolgári esküt vagy fogadalmat leteszi.” A 17-dik §-ban szakítást lát a tradícióval, mihez hozzá járulhat. Ha egy külföldi által a magyar haza körül szerzett, valóban olyan kitűnő és olyan kiváló érdemekről van szó, a melyek indokolják azt, hogy ő a honosításához kött föltételek teljesítése alól fölmentessék, akkor ez a jutalommal sokkal megfelelőbb alakban nyújtott át, ha a királyon kívül az actushoz még az alkotmányos népképviselőt, szóval az összes törvényhozás is hozzá járul, vagy a beczikkelyezés által. Ennek megfelelőleg a 17. §-t tehát úgy kívánja módosítani, hogy a miniszterium ne a királynál, hanem az országgyűlésnél hozza javaslatba a külföldiek honosítását. Tiszta Kálmán miniszterelnök, Ormay Károly, Láng Lajos, Boér Antal és Pauler Tivadar az eredeti szöveget védelmezték, több szenvedélyességgel és személyeskedéssel, mint tárgyalással, meg Molnár Aladár, Szilágyi Dezső, Simonyi Ernő és Chorin Ferenc az Apponyi-féle módosítást pártolták. Utóljára névszerint szavazásra került a dolog s 442 igazolt képviselő közül 179 szavazván, 105 en az eredeti szöveget fogadták el, a módosítást pedig csak 74-en. Lipthay Béla báró indítványa, hogy a 17. § második bekezdése kihagyassék, a másnap 10 órakor kezdődő ülésben kerül tárgyalásra. Ülés vége 3/4 3-kor.

A főrendiház tegnapelőtt déli 1 órakor tartott ülésén a képviselőház által hozzájárulás végett áttett két tvjavaslatot, t. i. a keleti vasut részvények beváltási határidejének meghosszabbításáról és a sugárutón és a nagykorúton építendő házak adómentességéről szólót kiadta a pénzügyi bizottságnak előzetes tárgyalásra. Végül Cziráky János gróf interpellált a keleti marhavész ügyében. — Jövő szerdán ülés lesz, melyen e tvjavaslatok fognak tárgyalatni.

Kíváncsok, hogy a főrendek nagyobb számmal farnadjanak a muzeumépületbe, mint tegnap is, mikor az elnökök és jegyzőkön kívül meg lehetett volna őket (ide érve már a 4 fűlapot és 3 főispánt is) olvasni a 10 ujjon.

Tanügy.

Titkári jelentés

a kolozsmegyei tanító testület 1878/9-ik egyli évi működéséről.

(Folytatás.)

Az így megalakított központi körbe osztattak be mindazon községi és állami iskolai tan-

tók, kik az eddig fenállott vidéki körök egyikének sem voltak tagjai u. m. a gyalui, kidei, a borsai és mocii állami iskolák tanítói és tanítónői. A mi e kör működését illeti, arról alább, a vidéki körök munkássága előadásánál fogunk említést tenni.

Fennbbiebbekben előadván jelentésünket azon teendők elintézéséről, melyeket a múlt évi közgyűlés bizott volt a választmányra, most azon ügyek rövid ismertetése következik, a melyeket az egyesületi évben maga a választmány saját felelősségére intézett volt el.

Nem farszadjuk a t. közgyűlés figyelmét az év folytán a választmányi gyűléseken letárgyalalt és elintéztett ügyek tüzese reformálásával, hanem csak a lényegesebbeket említjük itt fel, mint a melyekkel a közgyűlésnek beszámolni kötelességünk.

Első helyen kell itt említenem az „Eötvös alap” ügyét. Ez alap, melynek jótéteményében már több tanító gyermeke részesítettet, kezdet óta melegen pártoltatott egyesületünk által. A b.-hunyadi kör tagjai évek óta beállottak ez alap rendes tagjai sorába, a múlt egyesületi évben pedig a választmány tagjai közül 13-an iratkoztak alá éleljas rendes tagokká. A tagdíjak az „Eötvös alap” központi púntzárába beszülgáltattak. Az erről szóló nyugtatvány az aláírási ível együtt irattárba helyeztetett. Miként a t. közgyűlés láthatja, munkálkodtunk ez ügyben a jelen évben, a tagok számát szaporítottuk, de ezzel még mind nem tettünk eleget kötelességünknek; mert csakis hazánk összes tanítószágnak együttes közreműködése s anyagi gyámolítása mellett érheti el magasztos célját azon eszme, mely hazánk legkitűnőbb tanügyi reformátorának nevéhez van fűzve.

Karoljuk fel ez ügyet, mely kizárólag saját ügyünk, s legyen szabad itt azon óhajításunk kifejezését adni, vajha tantestületünk tagjai közül mindnyáján az „Eötvös-alap” rendes tagjai közé soraköszönnek!

Kedves kötelességet teljesített választmányunk akkor, midőn a III-ik egyetemes tanítógyűlés végrendeit bizottságának kezdeményezésére össeltakozott azon hódoló irathoz, mely Főlséges urunk Magyarország apostoli királyának jflyó év april hó 24-én tartott családi örömnempe alkalmából hazánk tanító egyesületei nevében felterjesztett.

Van városunkban egy fontos tanügyi intézmény, mely évek óta szép sikerrel működik a közművelődés tanysztése érdekében, s ez a városi ipariskola. Ez intézet szervezése és felállítását kövűl évekket ezelőtt egyesületünk ha nem is testületileg, de egyes kiküldöttéi, és más helyt lakó tagjai által képviseltethetjük magunkat ez intézet felügyelő bizottságában. A képviseles 3 évi időtartamra szólván, a folyó egyesületi évben új képviselőjét kéti. Paal Ferencz ktel. igazgató tanár urat kértük fel e tiszt teljesítésére, mit ő továbbra is elvállalni sziveskedett, s mi nem késztünk erről a nevezett felügyelő bizottságot a maga idején értesíteni.

Ús most egy fájdalmas eseményt kell felsorolnunk, mely hazánk leggazdagabb városát Szegedet megzsemmisítette. A folyó év mártius 12-iki árvíz által okozott károok óriásiak voltak. A nemzet s az egész világ sietett állírói feláldozásával enyhíteni a szerencsétlenek sorsát.

Emberi és hazafiai kötelmeinket mindnyáján teljesítettük ugyan mi is azonnal, és adóztunk e czéla tehetségeink szerint; de ezzel úgy éreztük, hogy még nem tettünk eleget, s szerencsétlenül járt pályatársainkkal szemben különleges kötelességeink is vannak.

Hisz nyolczvannál több tanító család esdett támogatásért a megpróbáltatás e nehéz napjaiban.

Választmányunk ez ügyet tárgyalva elhatározta, hogy a testület tagjai körében az árvízkárosult tanítók segélyezésére gyűjtést rendez, s annak eszközlésével Kiss Sándor és Rieger Imre tagtársak bizattak meg, s ugyanez, úgyben átirat intéztetett a bánfi-hunyadi kör elnökségéhez is.

A gyűjtés eredménye reményünket meghaladta, a menyinyiben a helybeli tagok körében 85 forint 50 krajczár a bánfi-hunyadi körben pedig 9 forint 50 krajczár s így összesen, 95 forint gyűlt be. — Ez ősszeg a kolozsmegyei tanítótestület adománya czimén a segélyező bizottság elnökének tñts. Ferenczi János Szeged belvárosi tanító urnak küldetett el. Az ősszeg átvételéről szóló nyugtatvány és köszönd átirat, irattárba helyeztetett. Az adakozók névsora a „Család és Iskola” 8-ik számában közölletett.

Fogadják ismétellen választmányunk köszönetnyilvánítását egy a gyűjtő, valamint az adakozó tájársak.

Még egy kiváló fontosságú tárgyat kell itt felemlítenem, mely a múlt egyesületi évben a választmányi gyűlések legnevezetesebb kérdései egyike volt, s ez a jobb sorsra érdemes országos szövettség ügye.

Tájékozásul a szövetségügy történetének főbb mozzanatait kell itt előadnunk.

A tanító testületek országos szövetségének szükségességét egy évtizeddel ezelőtt már hangoztatták, midőn hazánk néptanítói 1871-ben az I-ő egyetemes tanítógyűlésre az ország fővárosába Szászváradra, a szövételkés ügyét nagy lelkesedéssel tették magukévá s a gyakorlati kivitel

Huste-Nicht
L. H. és Társától
Kapható Kolozsvárt: Székely Miklós gyógyszerésznél.

Meghívás részvevésre
a hamburgi államtól biztosított nagy pénzkiosztás nyeremény-és-éiben, a melyben
1879 december 10-től, 1880 május 14-ig

8 millió 940,000 birod. markát
biztosan nyerhetni.
A 7 osztályba osztott új játéktér 94,000 sorsjegyet 49,000 nyereményt
tartalmaz, még pedig esetleg

400,000 birod. markát.

különösen pedig	5 nyer.	4-10
1 nyer. 250,000 m.	5 nyer. 8000 m.	
1 " 150,000 m.	5 " 6000 m.	
1 " 100,000 m.	5 " 4000 m.	
1 " 60,000 m.	5 " 3000 m.	
1 " 50,000 m.	5 " 2000 m.	
1 " 40,000 m.	5 " 1500 m.	
2 " 30,000 m.	5 " 1200 m.	
2 " 25,000 m.	5 " 1000 m.	
2 " 20,000 m.	5 " 800 m.	
2 " 15,000 m.	5 " 600 m.	
2 " 12,000 m.	5 " 500 m.	
2 " 10,000 m.	5 " 400 m.	
2 " 8,000 m.	5 " 300 m.	
2 " 6,000 m.	5 " 200 m.	
2 " 4,000 m.	5 " 100 m.	
2 " 2,000 m.	5 " 50 m.	
2 " 1,000 m.	5 " 25 m.	

A nyereményhúzáskor természetesen hivatalosan van-e megállapítva.
E nagy pénzkiosztás legelőször első húzására:
az egész eredeti sorsjegyet 6 márká, v. 3 1/2 frt.
a fél eredeti sorsjegyet 3 márká, v. 1 1/2 frt.
a negyed eredeti sorsjegyet 1 1/2 márká, v. 30 kr.
s ezen az államtól biztosított eredeti sorsjegyek (nem tiltott igérvények) az
ár beküldése, vagy utánvétele mellett általán a legelőször húzásokra bérmen-
tesen küldetnek meg. Kisebb összegek levélben is beküldhetők.
A Steindecker-ház rövid idő alatt 125,000, 80,000, 30,000, 20,000
és több 10,000 márkás sat. nagy nyereményt fizetett ki részvényesének, s ez által szá-
mos család jólétéhez hozzájárult.
A betétek a nagy esélyek arányához képest igen csekélyek, s a szerencsekiáltást
csak ajánlják.
A megrendelésnél minden résztvevő megkapja a hivatalos tervet, húzás után pedig a
hivatalos nyeremény-lajstromot.
A nyeremények kifizetése, vagy elküldése természetesen a szerencsés nyertes kívánsága
szerint történik.
Megrendelések postafordultával és mindenestre még e hó 30-ka előtt bizalmas-
san kéretnek a következő címre: Steindecker József, Damthorstrasse, bank- és váltóüzlete
Hamburgban.
U. I. A Steindecker-ház — mindenütt szolidnak és szilárdnak ismerve — nem
szorult különös reklamációra, ezek tehát elmaradnak; a mire a t. közönséget figyelmeztetjük.

Dr. Fáykiss
Szepesi kárpát-növény-kivonata 1 üveg használati utasítással 75 kr.
Szepesi kárpát-növény-cukorkák 1 skatulya használati utasítással 35 kr.
Szepesi kárpát-növény-tea csomag használati utasítással 50 kr., kisebb 25 kr.

Mell- és tüdő-betegeknek!
Tíz év óta a legjobb sikerrel használtattak és ajánlottak: köhögés, hurut, rekedtség, köh-hurut
(szamárhurut), náthás (influenza), székellenség, lélekzati bajok, oldalszúrás, kifejezett torokgyul-
adás, tüdőgyulladás és egyéb kimerítő és gyengítő betegségekben. Valódi minőségben kaphatók
magánál a készítőnél Fáykiss József, gyógyszerésznél (Józsefváros): Budapest-
ten: Török József, gyógyszerésznél, királyutca 7. sz.; Thallmayer és Seitz, keres-
kedőknél és Edesky L. Erzsébet-tér 1. sz.
Beszterczen: Fleischer. — Nagy-Szebenben: Reissenberger és Thallmayer. — Kolozsvárott:
Főraktár: Biró János gyógyszerésznél.

MOLL SEIDLITZ-POR.
Valódi csak,

30 év óta a legjobb eredménnyel használt mindennemű gyomor-
betegségek és emésztési bántalmak (mint étvágytalanság, szorú-
lás stb.) vértörődés és aranyér-bántalmak ellen.
Különösen oly egyéneknek ajánlandó, kik túlsó életmódot visznek.
Hamisítások bíróságilag üldöztetnek.
Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt. oszt. ért.

Francia borszesz és só.
A legmegbízhatóbb orvosok a szenvedő emberiség részére minden belső
és fogfájásnál, idült hibák és sebek, rákbajok, tiszók, gyuladt szemek, hü-
dés és mindennemű sérteknél stb. stb.
Palackban használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelembe előforduló faj kö-
zött az egyedüli, mely orvosi célokra használható.
Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

Főraktár: (44-52)
Moll A. gyógyszerész, cs. k. udvari szállító,
Bécs, Tuchlauben.

Raktárak a birodalom minden jó hírnevű gyógyszerészeiben, avagy
fűszerkereskedéseiben vannak. Raktár nélküli helyiségekben nagyobb vétel-
nél magánüzemek is megfellelő árleányágokban részesülnek. A t. cz. kö-
zönség figyelemztetik csakis Moll-féle készítményeket kérni és csak is
olyanokat elfogadni, melyek védjeggyel és aláírással ellátva vannak.
Raktárak Kolozsvárt: Valentini Ad. gyógyszerész. Wolff
János, gyógyszer. Dr. Hintz György, gyógyszer. Székely Miklós,
gyógyszer. Biró János, gyógyszer. Dietrich Sámuel keresk. Brassóban.
Jekelius Nándor, gyógyszer. Fabik Ele, gyógyszer. Déván. Weiss Adolf. Szeben-
ben. Müller K., gyógyszer. és Reissenberger A. F. Segesvárt. Teutsch J. B.
A. MOLL, k. k. Hof-Lieferant, Wien.

Legjobb minőségű friss
kolozsvári mustár
és friss őrlésű
mustárliszt
kapható:
Gergely Ferenczénél,
Kolozsvárt főter 20 sz.

(384) (3-3)

Hazai-érvény.
Első és legnagyobb raktár Kolozsvárt.
DUCHONY JÁNOS
kolozsvári bútorgyártmányainak és minden ezen szakmába vágó
cikkeknek
LEGNAGYOBB RAKTÁRA
Kolozsvárt, a Redoute (Vigadó) épületben.
Teljes raktára
mindennemű asztalos, esztergályos- és kárpitos-mun-
káknak, továbbá nádfonott, fa- és vas kerti bútoroknak
és matrácoknak.
Nagy választék tükörből, nem különben a bel- és külföld leg-
jobb hírt gyárlaban készült bútorszövetekből, asztal- és ág-
terítőkből.
Nagy készlet paszomány-munkákból.

ELVÁLLALTATNAK
felelősség mellett és a lehető legutányosabban
menyasszonyi kelengyezések
francia divatlapok szerint, nem különben iroda-berendezések is.
Végül bátor vagyok a t. cz. közönséget megkérni, miszerint kegyes-
kedjen a fent mondottaktól raktáramban személyesen meggyőződni.
Mély tisztelettel
DUCHONY JÁNOS.
(203) (6-12)

FERENCI IGNÁC
Kolozsvárt, főter 25. sz.
ajánlja dúsán ellátott
kész férfi, női- és gyermek cipők
raktárát,
Legujab nagy választékban, pontos szolgálat és jutányos árak mellett.
Mindennemű megrendelések legrövidebb idő alatt teljesítettek.
T. cz. vidéki megrendelők részére mérték cipő, vagy számszerint
azonnal teljesítettek. (413-10) (46-50)

Sérvésben szenvedők
bőrmentes megkeresésre természetesen úgy közvetlen, valamint az alábbi raktár által megkapják
Sturzenegger Gottl. (Herisau. Svájcban) alteti sérv kenőcsének kimerítő
használati utasítást. E mellé egy sereg teljesen meggyógyult kitűnő bizonyítványa és hálaírata
van mellékelve. Szállítás minden országba. A kenőcs ára: 3 frt 20 kr. fűzetben. Kapható:
FŐRÁGYI FR. (385)
„Szt. Mária-ház” címzett gyógyszerész által Budapestben.

SÁRGA KRISTÓF
fehérnemű és vászon-raktára
KOLOZSVÁRT,
(bel-középutca, kisegítő alatt.)

Kül- és belföldi nagy kereskedők és gyárosokkal egyenes összekötte-
tésemmel fogva azon kellemes helyzetben vagyok n. ér. vevőimnek ke-
zesség mellett, legutányosabban áron valódi árukkal szolgálni.
Raktáramban legnagyobb választékban kaphatók:
Férfi fehér-ingek, chiffon, creton és madepolan szövetből, sima himzett
és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól, 3 frt 50 krig.
Férfi színes-ingek, angol oxford, creton és madepolan szövetből 100
különböző mintára, jó színtartó 70 krtól, 2 frt 60-ig.
Színes és fehér gyapjú alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5 frtig.
Férfi alsó-nadrágok (gatyák) mindennemű szabású, legjobb len és pa-
mut vászonzól 70 krtól, 2 frt 50-ig.
Férfi legújabb gallérok és kiegészítők 4 réttől legjobb chiffon szövetből
párja 40 kr.
Férfi színes-szálú selyem, — len és pamut zsebkendők szegve 6 darab
egy kötegben 60 krtól, 7 frtig.
Valódi len fehér-zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 frt 50 krtól
7 rrtig. (387-8) (102-*)
Női-ingek len és pamut vászonzól, sima himzett vagy redős, 1 frtől, 5 frtig.
Női háló reklik, 1 frtől, 5 frtig, fűzők len és chiffon vászonzól
40 krtól 80-ig.
Női alsó-szoknyák és nadrágok 90 krtól, 7 frtig.
Női piquet reklik, nadrágok és szoknyák, 1 frt 50 krtól 5 frtig.
Függöny necek, gyapjú és pamut takarók, paplanok,
madráczok mely nőtőlbiakból különösen nagy raktárt tartok.
Legujabb szerkesztett esernyők, 1 frt 40-től 15 frtig.
Férfi és színes harisnyák, gyapjú, len, pamut és selyemből, párja
15 krtól, 1 frt 50-ig.
Legujabb nyakkendők, posztó, szarvasbőr és glage kesztyűk,
nadrágtartók, harisnya-kötők, órasínorok sat, legutá-
nyosabb árban.

Fehér és színes-asztalnemű, mindenféle len és pamut
vászon szín-tartó creton, oxford és madepolan,
színes ingszövetek
1000 különböző mintára 16 krtól 52 krig., 100 különböző fajtájú chiffon,
creton és madepolan fehér ingszövetek 80, 155 és 170 centiméter
széles, 22 krtól 70 krig.
sima, himzett és redős
len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 frtig.
Len és chiffon himzett stráfok és betétek, kötő, varró, himző-pamutok és
czernák, ujjon szűlőiték részére fűzők, télik és takarók sat.
Továbbá elvállalunk kiházasítás, vagy magán szükségre
kivánt felléremtűket pontos elkészítését; kitűnő sza-
bás és jó összeállításra legnagyobb figyelem van
fordítva.
Megrendeléseket, nyak bőség, váll- és ujjhossza papir szeleten pontos mér-
téke beküldése mellett saját felelősségemre azonnal teljesítek, mely
esetben árát és fajtáját meghatározni kérem.
Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő az érte fizetett összeget
vissza szolgálok, vagy másokkal kiváratna kicserélem.
Legfőbb törekvésem n. ér. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt
megtartani alázatos szolgálja:
Sárga Kristóf.

Hutflész Károlynál
Leszállított áron valódi Amerikai Petroleum, első
rendű belföldi milly-gyertya, rezece-olaj kapható
(376) (6-8)

Egy szakavatott,
évek óta papírgyárakat önállóan igazgatott papir- és fa-anyag
technikus, ki a papir-gyártásra használt minden pótananyag leg-
jövődelműbb feldolgozásában járatos, s kinek gyártmányai a
székesfehérvári s dési kiállítás alkalmával három ezüstéremmel
kitüntettek — ajánlja magát papir-gyárak és fakészítő-gepek
felállítására, berendezésére és igazgatására — különösen Ko-
lozsvár környékén.
Bővebb felvilágosítás kiadó hivatalunknál.

OTTO FRANZ, ezég
Különlegességei
Bécs, Mariahilferstrasse Nro. 38.
császárlig, királyilag kizárólagosan szabádmalmazott
PURITAS.

Hajfjító-tej.
A Puritas nem hajfekték, hanem tejzerű folyadék, mely majdnem azon csodálatos
hatással bír, hogy a fehér haját megfűjja, az-az lassankint még ped legkésőbb tizen-
négy nap alatt ama szint visszaszadí, melyvel eredetileg bírt.
Egy palack „Puritas” ára 2 frt (elküldésnél 30 kr. költség.)
Hóvirág. Egyetlen szépség szerető nem versenyezhet kitűnőség és jó hatására a „hóvirággal”.
Olajos üdítő alkalmatosságok állítva, eltávolít ezen szer rövid idő alatt szepült, májfoltokat,
bőrfoltokat, bőrpattanásokat stb. és az arczbőrnek fűnylő fehérséget, üde és finomságot kölcsö-
nöz. Legjobb védszer az őszi és téli zord levegő behatása ellen, azért nélkülözhetetlen női szé-
pítész különösen a tavaszban, ára 1 forint.
Bécsi pipere risport. Szent-György virág, fehér és rózsza színben, a bőrön tartós és lát-
hatlan, jószágára a legkitűnőbb minőségű. A risport leginkább a folyékony szent-györgy-
virág használatát után ajánljuk, mi az arczszínek feltűnő gyengéd finomságot kölcsönöz. Egy
doboz ára 60 krajczér.
Prilantino az egyedüli szer a szakál szépitése és puhán t rítására, minden szírosság hátra-
hagyása nélkül, ára egy palacknak 80 kr.
Helmene szarvasmarha-bajkenőcs orvosi utasítás szerint készítve, a haj szépitésre és fenn-
tartására, megóv a hajhullási korpaképződéstől és erősíti a hajbőrt; ára egy nagy tégelynek
1 frt 60 kr.
Díó-olaj zöld dióhéjból gondosan készítve, azon kitűnő tulajdonsággal, hogy a fehér, ősz és
Díó-olaj hajnak egy természetnek látszó sötét színt kölcsönöz, ára egy nagy palacknak 1 frt.
La Jeune igen jeles szakál-növesztő, melyvel a szakált igen szép fekete, barna, vagy söté-
t-kézo lehet festeni. Fekete vagy sötétbarna hajnál a La Jeune igen célszerűen alkalmazható,
ára egy levélkének a hozzá tartozóval 3 frt.
Urania (hajszesz) kitűnő hatással a haj és hajbőrre, a higézőlgést elősegíti, megőriz a korpá-
képződéstől és fűkádásoktól, előmozdítja a hajnövést különösen kiállott betegségek után, u. m.
typhus, himlő, gyermekágy stb., ára egy nagy palacknak 1 frt 50 kr.
Hippokrene, gyógyerejű szájvíz rozsa szag eltávolítására, rendkívül jótévé és üdítő hatású,
ára egy palacknak 1 frt 20 kr.
Raktárak: Kolozsvárt: VALENTINI gyógyszerész Redoute soron
Gyula-Fehérvárt: Csiky Kristóf urán.

NAGY JÓZSEF arany- és ezüstműves Kolozsvárt
Főter br. Jósika-ház 9. szán.
Ajánlja a n. é. közönségnek jól berendezett és a legnagyobb esinnal kiállított
bécsi és külföldi arany- ezüst ékszeráruinak
dús raktárát, valamint kiházasítás és népszerűségnek igen
alkalmas arany-, ezüst- és ékszeráruit legutányosabban áron.
Elvállal minden e szakmába vágó megrendeléseket; kijavításokat
gyorsan és pontosan, jutányos árért teljesít; úgy ódon arany-ezüst tár-
gyakat megvesz, vagy ujjakkal becserél.
Óvásul. Raktáramban minden egyes tárgy valódisága a m. kir.
béllyeggel van bítelesítve. (386) (3-30)

Megjelent és Kolozsvárt
STEIN JÁNOS
m. k. egyetemi könyvkiadó s könyv- és zeneműárusnál
kapható:

ERDÉLY s különösen a székelyföld
közgazdasági jelene és jövője
az erdélyi gazd.-egylet egy tagjától. Ára 40 kr.
Postán küldve 45 kr.
hogyha az ára postautalványban küldetik.

Az emberirtó.
Egy család története.
Regény két kötetben. Irta ZOLA EMIL.
Francziából fordította NYÁRY LÁSZLÓ. Ára 2 frt 60 kr.

Rab Ráby.
Regény. JÓKAI MÓR-tól.
Rajzokkal és a szerző arczképével. Három kötet ára 5 frt.

MAGYAR LEXIKON.
MEGJELEN FÜZETEK BEN.
Egy—egy kötet 10 füzetből áll.
Eddig már 39 füzet jelent meg
és folyvást kapható csupán
Kolozsvárt STEIN JÁNOS
m. k. egyetemi könyvkiadó s könyv- és zeneműárusnál.